

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1788/2020
17.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Бранка Станића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3157/17 од 27.12.2019. године, у седници одржаној 17.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3157/17 од 27.12.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3157/17 од 27.12.2019. године у ставовима другом и трећем изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2725/14 од 08.05.2017. године у ставовима трећем и петом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2725/14 од 08.05.2017. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину исплати износ законске затезне камате обрачунат на главницу од 51.986,62 динара за време почев од 15.12.2013. године до 30.12.2013. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2011. годину исплати износ законске затезне камате обрачунате на главницу од 51.986,62 динара почев од 08.06.2012. до 14.12.2013. године. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада исплати износе са законском затезном каматом ближе описане у том делу изреке. Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог тужиоца за плаћање трошкова судске таксе на рате. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3157/17 од 27.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем и петом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби, а ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у првом ставу изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене и то на основу решења надлежног органа Министарства правде од 19.12.2011. године када је као приправник засновао радни однос на неодређено време на пословима обезбеђења Завода у Служби за обезбеђење Казнено-поправног дома у Београду који је разврстан у звање командира, а према одредбама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у управи за извршење кривичних санкција. Радни однос на неодређено време је засновао почев од 20.12.2011. године. Решењем Министарства правде - Казнено-поправног завода у Београду од 12.12.2013. године утврђено је право тужиоцу на накнаду трошкова превоза за јанура 2013. године у нето износу од 33.480,00 динара. Решењем Министарства правде - Казнено-поправног завода у Београду од 21.05.2013. године одбијен је захтев тужиоца за признање накнаде за трошкове превоза за долазак и одлазак са рада за фебруар 2013. године, због тога што није доставио искоришћену месечну карту односно искоришћене појединачне карте овлашћеног аутопревозника. Вештачењем је утврђена висина ових трошкова у две варијанте за период од 01.02.2013. до 31.12.2014. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да право на накнаду трошкова превоза спада у тзв. „друга“ примања, па је за остваривање тог права потребно поштовати поступак из члана 140. Закона о државним службеницима, односно за остварење овог права неопходни услов је да је запослени поднео захтев за остваривање права из тог основа, да је о том захтеву надлежни орган донео одлуку или пропустио да то учини, да је запослени који се нашао у тој ситуацији искористио право на жалбу Жалбеној комисији, да је о жалби одлучено, односно да је надлежни орган пропустио да донесе другостепену одлуку и да остварује судску заштиту пред надлежним судом за поништај одлука којима је негативно одлучено о овом захтеву. Како тужилац није водио управни поступак против одлуке послодавца по његовом захтеву за накнаду трошкова превоза и није покренуо управни спор, нити је

доказао да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату наведених трошкова нити је због ћутања администрације покренуо управни спор, то по оцени другостепеног суда не може са успехом тражити исплату по овом основу.

Основано се у ревизији указује да су нижестепене одлуке донете на основу погрешне примене материјалног права.

Тужилац је државни службеник, тако да се о његовом праву на накнаду трошкова везаних за рад одлучује на основу Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06 ... 108/13, 99/14). По члану 37. став 1. овог закона државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада. Ставом 2. истог члана прописано је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 98/07, пречишћен текст), којом је у члану 2. став 1. тачка 1. прописано да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, а чланом 3. ове Уредбе прописано је да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

По оцени Врховног касационог суда, право на исплату трошкова превоза није условљено подношењем захтева. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и на основу члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника. Тужена је зато у обавези да тужиоцу накнади трошкове које је имао за долазак на рад и за одлазак са рада. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно и да ли је против тог решења изјављивана жалба, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да ову штету накнади на основу чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Имајући у виду наведено нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису оценили правилност обрачуна и висину тражене накнаде на име трошкова превоза дату у налазу и мишљењу вештака у две варијанте, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено па нема услова за преиначење нижестепених пресуда.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од одлуке о главној ствари.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења, оцениће налаз и мишљење вештака на основу члана 8. ЗПП и донети нову одлуку о тужбеном захтеву.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић